

VYSOKÁ ŠKOLA BÁŇSKÁ – TECHNICKÁ UNIVERZITA OSTRAVA
EKONOMICKÁ FAKULTA

KATEDRA MANAGEMENTU

Kulturně historický potenciál cestovního ruchu okresu Nový Jičín

Cultural and Historical Potential of Tourism of the Nový Jičín District

Student: Kateřina Pokorná

Vedoucí bakalářské práce: prof. RNDr. Arnošt Wahla, CSc.

Uherské Hradiště 2014

Zadání bakalářské práce

Student:

Kateřina Pokorná

Studijní program:

B6208 Ekonomika a management

Studijní obor:

6501R006 Ekonomika cestovního ruchu

Téma:

Kulturně historický potenciál cestovního ruchu okresu Nový Jičín
Cultural and Historical Potential of Tourism of the Nový Jičín District

Zásady pro vypracování:

1. Úvod
 2. Metodika zpracování a cíl práce
 3. Teoretická východiska potenciálu cestovního ruchu
 4. Charakteristika zkoumaného regionu
 5. Hodnocení kulturně historického potenciálu cestovního ruchu v okrese Nový Jičín
 6. Závěr
- Seznam použité literatury
Seznam zkratk
Prohlášení o využití výsledků bakalářské práce
Seznam příloh
Přílohy

Seznam doporučené odborné literatury:

ČERTÍK, Miroslav a Věra FIŠEROVÁ. *Volný čas, životní styl a cestovní ruch*. Praha: Vysoká škola hotelová v Praze, 2009. ISBN 978-80-86578-93.
SCHWARTZHOFFOVÁ, Eva. *Služby v cestovním ruchu*. Olomouc: Univerzita Palackého v Olomouci, 2013. ISBN 978-80-244-3438-4.
ZELENKA, Josef a Martina PÁSKOVÁ. *Výkladový slovník cestovního ruchu*. 2. přeprac. a dopl. vyd. Praha: Linde, 2012. ISBN 978-80-7201-880-2.

Formální náležitosti a rozsah bakalářské práce stanoví pokyny pro vypracování zveřejněné na webových stránkách fakulty.

Vedoucí bakalářské práce: **Prof. RNDr. Arnošt Wahla, CSc.**

Datum zadání: 22.11.2013

Datum odevzdání: 09.05.2014

doc. Ing. Petra Horváthová, Ph.D.
vedoucí katedry

Prof. Dr. Ing. Dana Dluhošová
děkanka fakulty

Prohlašuji, že jsem celou práci, *Kulturně historický potenciál cestovního ruchu v okrese Nový Jičín*, včetně všech příloh, vypracovala samostatně pod vedením prof. RNDr. Arnošta Wahly, CSc. a uvedla veškeré použité literární a odborné zdroje.

Uherské Hradiště, 9. května 2014

A handwritten signature in blue ink, consisting of a large initial 'A' followed by a cursive name, written over a horizontal dotted line.

podpis

Obsah

Obsah	3
1. Úvod	5
2. Metodika zpracování a cíl práce	6
3. Teoretická východiska potenciálu cestovního ruchu.....	8
3.1 Informace o cestovním ruchu	8
3.2 Metody hodnocení potenciálu cestovního ruchu	10
3.2.1 Bínova metoda hodnocení potenciálu cestovního ruchu [36]	11
3.3 Kulturní atraktivity	13
3.4 Organizace a řízení cestovního ruchu	16
3.5 Analýza SWOT	18
4. Charakteristika zkoumaného regionu	20
4.1 Národní kulturní památky	20
4.2 Městské památkové rezervace	21
4.3 Městské památkové zóny	23
4.4 Nemovitě kulturní památky	25
4.4.1 Zříceniny hradů	25
4.4.2 Zámky	25
4.4.3 Církevní památky	26
4.4.4 Technické památky	26
4.4.5 Rodné domy	26
4.4.6 Drobné památky	26
4.5 Muzea	27
5. Hodnocení kulturně historického potenciálu cestovního ruchu v okrese Nový Jičín	28
5.1 Kulturně historický potenciál v okrese Nový Jičín	28
5.1.1 Kulturně historické památky a soubory.....	28
5.1.2 Skanzeny a muzea	32
5.1.3 Kulturní akce	34
5.1.4 Církevní akce	35
5.1.5 Kulturně historický potenciál cestovního ruchu obcí okresu Nový Jičín	37

5. 2 SWOT analýza kulturně historického cestovního ruchu v okrese Nový Jičín	39
6. Závěr	42
Seznam použité literatury	44
Knižní zdroje	44
Elektronické dokumenty a ostatní	45
Prohlášení o využití výsledků bakalářské práce	48
Seznam příloh	49

1. Úvod

Tématem této práce je kulturně historický potenciál cestovního ruchu v okrese Nový Jičín. Nabídka kulturně historických hodnot je jedním ze základních předpokladů pro vznik cestovního ruchu v regionu. Společně s přírodními atraktivitami tvoří kulturně historické atraktivity primární nabídku cestovního ruchu.

Okres Nový Jičín, který se nachází v jižní části Moravskoslezského kraje, má nebývalou koncentraci architektonických památek. Najdeme v něm 22 obcí (Bartošovice, Bílovec, Bravantice, Frenštát pod Radhoštěm, Fulnek, Hodslavice, Kopřivnice, Kunín, Lichnov, Nový Jičín, Odry, Příbor, Sedlnice, Skotnice, Slatina, Starý Jičín, Studénka, Suchdol nad Odrou, Štramberk, Trnávka, Velké Albrechtice, Hynčice-Vražné), na jejichž území jsou k vidění zajímavé kulturně-historické památky. Nachází se tady tři městské památkové rezervace a čtyři městské památkové zóny. Okres je také rodištěm několika českých velikánů jako je například František Palacký, Sigmund Freud a nebo Johan Gregor Mendel. Za návštěvu stojí i mnohá muzea, která většinou odkazují na průmyslový charakter regionu.

I přesto, že okres Nový Jičín nepatří mezi nejnavštěvovanější destinace, nachází se na jeho území zajímavé kulturní památky. Pomocí metody hodnocení potenciálu cestovního ruchu J. Bíny budu v následující práci zkoumat výši kulturně historického potenciálu v jednotlivých obcích tohoto okresu. Následně chci pomocí SWOT analýzy zjistit, jaké má okres Nový Jičín předpoklady k rozvoji tohoto potenciálu.

2. Metodika zpracování a cíl práce

Cílem práce je zhodnotit kulturně historický potenciál cestovního ruchu v okrese Nový Jičín. K tomuto účelu byla využita metoda RNDr. Jana Bíny uvedená v práci Hodnocení potenciálu cestovního ruchu v obcích České republiky. [36]

V této kapitole bude blíže specifikován postup a metody využití při zpracování práce. Budou zde uvedeny hlavní zdroje informací a jejich využití v práci.

Postup při zpracování této bakalářské práce je možný rozdělit do dvou etap:

- příprava a sběr informací,
- realizace zpracování bakalářské práce.

Nejdůležitější částí první etapy bylo definování problému a cíle práce, tedy hodnocení kulturně historického potenciálu. K dosažení tohoto cíle bylo třeba podrobněji se seznámit se zkoumaným okresem a jeho atraktivitami. K tomuto účelu bylo využito především publikace M. Gavendové, M. Koubové a P. Levé – Kulturní památky okresu Nový Jičín, dále potom osobní návštěva turistických informačních center a jejich webových stránek, hlavně Návštěvnického centra Nový Jičín v okresním městě, v neposlední řadě byly informace čerpány také z webových stránek jednotlivých obcí okresu.

Jakmile byly shromážděny informace o turistických atraktivitách v okresu Nový Jičín, bylo nutno určit metodiku zpracování hodnocení kulturně historického potenciálu. K určení vhodné metody, bylo potřeba seznámit se s autory, zabývajícími se danou problematikou tedy P. Mariotem, J. Bínou, E. Kopšou a M. Novotnou a také s pracemi na toto téma, tedy Hodnocení potenciálu cestovního ruchu ve vybraném regionu M. Hrubéšové [22] a Metodologické přístupy k hodnocení potenciálu cestovního ruchu území od P. Klapky, E. Novákové a B. Frantála. Na základě těchto informací byla zvolena metoda J. Bíny, jakožto metoda snadno aplikovatelná v praxi. [36]

Když byly veškeré informace nashromážděny, nastala fáze samotného zpracování bakalářské práce. V této fázi byly postupně vypracovány jednotlivé kapitoly, zhodnocen kulturně historický potenciál okresu a v závěru prezentovány výsledky zkoumání.

Začátek práce je věnován definování teoretických východisek důležitých pro práci. Je zde objasněn pojem cestovní ruch, jeho funkce, typy a formy, kulturně historický cestovní ruch a jeho potenciál. Dále jsou v kapitole vyjmenovány typy kulturních památek a organizace působící v cestovním ruchu v České republice a Moravskoslezském kraji. K vypracování kapitoly bylo využito především knih J. Zelenky a M. Páskové - Výkladový slovník cestovního ruchu [10] a M. Heskové – Cestovní ruch pro vyšší odborné a vysoké školy. [3]

Další část práce je zaměřena především na okres Nový Jičín. Jsou zde podrobněji charakterizovány významné kulturně historické atraktivity jako národní kulturní památky, městské památkové rezervace a zóny, hrady, zámky, technické památky, sakrální památky a muzea, která se v tomto okrese nacházejí. Jako podklad pro tuto kapitolu sloužily především výše zmíněné nashromážděné informace z informačních center a webů obcí.

Poslední kapitola je věnována hodnocení kulturně historického potenciálu cestovního ruchu. Kulturně historický potenciál je zde rozdělen do čtyř složek podle typu atraktivit. U jednotlivých atraktivit je určen jejich význam pro cestovní ruch a na základě toho je bodově ohodnocen. Podle počtu bodů, které jednotlivé obce v okrese Nový Jičín dosáhly je stanovena úroveň zóny výskytu kulturně historického potenciálu v obci. Pomocí následné SWOT analýzy jsou zjištěny faktory ovlivňující úspěšnost rozvoje zjištěného potenciálu.

3. Teoretická východiska potenciálu cestovního ruchu

3.1 Informace o cestovním ruchu

Cestovní ruch

Jak z pohledu jednotlivce tak i veřejnosti je cestovní ruch významným společensko--ekonomickým fenoménem. Představuje největší pohyb lidské populace za rekreací, poznáváním a naplnění vlastních snů. Je součástí způsobu života především obyvatel v ekonomicky vyspělých zemích.

Podle J. Zelenky je cestovní ruch definován jako „*komplexní společenský jev zahrnující aktivity osob cestujících mimo jejich obvyklé prostředí nebo pobývajících v těchto místech ne déle než jeden rok za účelem zábavy, rekreace, vzdělávání, pracovní či jiným účelem, i aktivity subjektů poskytujících služby a produkty těmto cestujícím osobám, tedy i provozování zařízení se službami pro tyto cestující osoby, včetně souhrnu aktivit osob, které tyto služby nabízejí a zajišťují, aktivit spojených s využíváním, rozvojem a ochranou zdrojů pro cestovní ruch, souhrn politických a veřejně správních aktivit a reakce na uvedené aktivity*“. (Zelenka, 2012, s. 83) [10]

Funkce cestovního ruchu

Mezi základní poslání cestovního ruchu patří hlavně funkce vzdělávací, výchovná, poznávací, ekonomická, rekreační, kulturní, zdravotní, sociální, etická, morální, inovační, enviromentální a politická.

Typologie cestovního ruchu

Označení druhů a forem cestovního ruchu je velmi různorodé, což potvrzují i jejich charakteristiky v odborné literatuře.

Druh cestovního ruchu

Podle V. Málé je druh cestovního ruchu „*typ cestovního ruchu, pro jehož určení je klíčovým kritériem jevový průběh a způsob jeho realizace v závislosti na geografických, ekonomických, společenských a jiných podmínkách, jakož i jeho účinky*“. (Zelenka, 2012, s. 123) [10]

Typologie druhů cestovního ruchu využívá více kritérií, např.: z geografického hlediska, podle počtu účastníků, způsobu organizování, věku účastníků, délky účasti, převažujícího místa

pobytu, ročního období, použitelného dopravního prostředku, z hlediska dynamiky a ze sociologického hlediska.

Forma cestovního ruchu

Klíčovým kritériem pro určení formy cestovního ruchu je motivace návštěvníka. Jako hlavní motivace jsou uváděny odpočinek, poznání prostředí a kontakty s lidmi.

Z hlediska formy rozlišujeme zejména rekreační, sportovní, dobrodružný, myslivecký, rybářský, kulturní, náboženský, lázeňský, zdravotní, obchodní, kongresový a stimulační cestovní ruch.

Potenciál cestovního ruchu

Potenciálem cestovního ruchu je souhrnná hodnota všech předpokladů cestovního ruchu oceněná na základě bodovací škály a snížená o hodnotu negativních faktorů jako jsou např.: špatný stav složek životního prostředí, konfliktní události, živelné pohromy, vysoká míra kriminality, nestabilní politická situace, epidemie a nakažlivé choroby.

Mezi předpoklady cestovního ruchu je zahrnuta primární nabídka, kterou se rozumí vhodný přírodní a kulturně historický potenciál a sekundární nabídka, která představuje různorodou infrastrukturální vybavenost.

Potenciál cestovního ruchu by měl být rozvíjen jen tak, aby nepřekročil míru únosné kapacity pro rozvoj cestovního ruchu dané destinace. (Zelenka, 2012) [10]

Kulturně-historický potenciál

Pojem kulturně historický potenciál obecně označuje existující, ale nevyužívané nebo jen částečně využívané zdroje v oblasti hmotného a nehmotného kulturního dědictví. U kulturně historického potencionálu se předpokládá určitá využitelnost, proto je pojmem relativně užším než pojem kulturní dědictví, neboť existují taková kulturní dědictví, která nemají téměř žádné praktické využití. Jako příklad kulturně historického potenciálu lze uvést málo známé a málo využívané nemovité kulturní památky, soubor regionálně specifických znalostí a dovedností, místní dochované kroniky či jiné památky písemnictví, přežívající folklor, polozapomenuté tradice či současnou živou kulturu. [14]

Dle E. Heřmanové a P. Chromného je tento pojem definován jako soubor „*dosud neznámých nebo známých, ale nevyužívaných nebo nedostatečně využívaných kulturních artefaktů, objektů či zařízení, které pro danou oblast představují určitou rozvojovou rezervu, často i určité lokální či regionální specifikum, a tím potenciální konkurenční výhodu*“. (Heřmanová, Chromný, 2009, s. 182) [2]

3. 2 Metody hodnocení potenciálu cestovního ruchu

Problémem hodnocení potenciálu cestovního ruchu se zabývalo několik autorů (P. Mariot, J. Bína, E. Kopšo a M. Novotná), jejich přístupy se v mnoha bodech shodují, ale najdou se také skutečnosti, ve kterých se rozcházejí, a to především ve vymezení a chápání pojmu potenciál. [22]

Mariot považuje za průkopníka přístupu k hodnocení potenciálu cestovního ruchu H. Posera, který se poprvé pokusil určit úlohu předpokladů cestovního ruchu z funkčního hlediska v meziválečném období. Vymezil tři skupiny činitelů: základní, podporující a brzdící. Nevýhodou této metody je to, že se zabývá pouze oblastmi, kde se vyskytuje cestovní ruch, ostatní části krajiny nelze touto metodou posoudit a proto nelze dané území zhodnotit komplexně. Po 2. světové válce začal tuto metodu zastiňovat genetický přístup k hodnocení potenciálu. [22]

Představitelem genetického přístupu je E. Kopšo, který při vymezení podmínek respektuje jejich původ. Podle toho rozlišuje přírodní, kulturně historické a společenské podmínky. [22]

Tyto přístupy později nahradil vhodnější funkčně-chorologický přístup. Tato metoda využívá dvojího vymezení krajiny. První je výše zmíněné funkční vymezení krajiny na základě převažujícího druhu cestovního ruchu. Druhou variantou je hodnocení krajiny, které umožňuje určit úlohu i pro území bez výskytu cestovního ruchu. Tento přístup využívá P. Mariot k hodnocení potenciálu krajiny pro cestovní ruch. [22]

M. Novotná využívá k hodnocení potenciálu krajiny pro cestovní ruch geografické informační systémy, konkrétně metodu založenou na mapové algebře, kdy využívá matematických operací. Tuto metodu lze aplikovat při hodnocení jakéhokoliv potenciálu krajiny, ale je náročná na přístup ke kvalitním vstupním informacím. [22]

V současnosti nejvhodnější přístup pro hodnocení potenciálu cestovního ruchu je podle M. Hrubéšové hodnocení J. Bíny, které přiřazuje počty bodů jednotlivým složkám potenciálu.

Toto hodnocení je podle ní velice dobře aplikovatelné. [22]

3. 2. 1 Bínova metoda hodnocení potenciálu cestovního ruchu [36]

„Pro to, aby se území stalo cílem cestovního ruchu, musí vykazovat určité podmínky (předpoklady, faktory). Široká škála těchto podmínek se vyznačuje velmi rozmanitým typovým charakterem a rozmanitostí územního záběru. V základním pohledu lze vyčlenit dvě hlavní skupiny: lokalizační a realizační podmínky.“ (J. Bína, 2002) [36]

Lokalizační podmínky jsou vyjádřeny přírodní atraktivitou nebo kulturně historickými hodnotami, popř. – což je nejvhodnější – oběma sektory současně, kdežto realizační podmínky umožňují uskutečňovat nároky účastníků cestovního ruchu. V hodnocení potenciálu cestovního ruchu hrají významnější roli lokalizační podmínky.

J. Bína chápe potenciál jako *„formalizovaný výsledek zhodnocení co možná komplexního okruhu lokalizačních podmínek a předpokladů pro další rozvoj cestovního ruchu“*. (J. Bína, 2002) [36] Od tohoto se odvíjí i jeho přístup k hodnocení potenciálu. Pro hodnocení rozčleňuje okruhy lokalizačních podmínek na relativně přirozené segmenty, které obsahují v zásadě homogenní aktivity cestovního ruchu.

Lokalizační podmínky cestovního ruchu se vyskytují ve třech segmentech:

- vhodnost krajiny pro určitou aktivitu cestovního ruchu,
- relativně fixní danost, která existuje v obci a je atraktivní pro návštěvníky (památky, muzea, skanzeny, apod.),
- kulturní, sportovní a jiné akce.

Podle významu přiděluje Bína jednotlivým dílčím složkám potenciálu určitý počet bodů, přičemž váhové počty bodů jsou získány metodou expertního odhadu. Dále Bína vymezuje typy potenciálu a to v rámci celkového potenciálu nebo v rámci přírodního a kulturního subsystému. Segmenty, kterými se budeme nadále zabývat, jsou uvedeny v následující tabulce i s bodovým ohodnocením. Tabulka se všemi složkami potenciálu cestovního ruchu dle J. Bíny je k dispozici v příloze č. 1.

Tab. 3.1 Struktura potenciálu cestovního ruchu

Složka potenciálu cestovního ruchu	Počet bodů pro kladný stupeň lokalizačních podmínek		
	1	2	3
Kulturně historické památky a soubory	10	25	50
Skanzeny a muzea	5	15	35
Kulturní akce	10	20	40
Církevní akce	2	4	10

Zdroj: BÍNA, Jan. *Hodnocení potenciálu cestovního ruchu v obcích České republiky*. Urbanismus a územní rozvoj. 2002, roč. 5, č.1, str. 3

Lokalizační podmínky ve všech obcích nejsou stejné, někde jsou vyšší, někde nižší, nebo neexistují vůbec. Pro kladné případy zavádí Bína tři stupně vhodnosti lokalizačních podmínek cestovního ruchu:

- 1. stupeň – podmínky v základní úrovni, jev je registrovatelný,
- 2. stupeň – podmínky ve zvýšené úrovni, jev vykazuje zřetelný a výrazný stav, □ 3. stupeň – podmínky ve vysoké úrovni, jev dosahuje dominantního stavu.

Konkrétně pro kulturně historické památky a soubory jsou tyto stupně rozlišeny takto:

- 1. stupeň - obce s vesnickou památkovou rezervací nebo s významnou památkou (zámek, hrad, zřícenina) nebo s méně než třemi významnými sakrálními stavbami nebo s méně než třemi ostatními památkami,
- 2. stupeň – obce s městskou památkovou zónou nebo s dvěmi významnými památkami nebo s třemi až šesti významnými sakrálními stavbami nebo s třemi až šesti ostatními památkami,
- 3. stupeň – obce s městskou památkovou rezervací nebo s památkou UNESCO nebo s národní kulturní památkou nebo s více jak dvěmi významnými památkami nebo více než šesti sakrálními stavbami nebo s více než šesti ostatními památkami.

Součtem bodů všech složek je určena výše potenciálu cestovního ruchu v jednotlivých obcích. Podle počtu dosažených bodů je potenciál cestovního ruchu rozdělen do pěti zón pro celkový potenciál a do čtyř zón pro kulturní subsystém.

Tab. 3.2 Hodnocení celkového potenciálu cestovního ruchu a potenciálu kulturního subsystému cestovního ruchu

Zóna potenciálu	Počet bodů	
	Celkový potenciál cestovního ruchu	Potenciál kulturního subsystému
Základní	1 – 25	1 – 10
Zvýšená	26 – 50	11 – 40
Vysoká	51 – 100	41 – 100
Velmi vysoká	101 – 200	101 a více
Vyjimečná	201 a více	-

Zdroj: BÍNA, Jan. *Hodnocení potenciálu cestovního ruchu v obcích České republiky*.

Urbanismus a územní rozvoj. 2002, roč. 5, č.1

3.3 Kulturní atraktivita

Kulturní dědictví

UNESCO definuje kulturní dědictví jako „stavby a skupiny staveb všeobecné hodnoty, umělecká díla a prostranství hodnotná z historického, estetického, etnologického a antropologického pohledu“. (Zelenka, 2012, s. 293) [10]

Historická památka

Historické památky jsou „artefakty pocházející z minulosti a vztahující se k dějinám území, významným osobnostem, událostem, stavebním slohům atd.“ (Zelenka, 2012, s. 196-197) [10].

Kulturní památka

Zákon o státní památkové péči z roku 1987 ustanovuje jako kulturní památky „nemovité a movité věci, popřípadě jejich soubory, které jsou významnými doklady historického vývoje, životního způsobu a prostředí společnosti od nejstarších dob do současnosti jako projevy tvůrčích schopností a práce člověka z nejrůznějších oborů lidské činnosti, pro jejich hodnoty revoluční, historické, umělecké, vědecké a technické nebo které mají přímý vztah k významným

osobnostem a historickým událostem“, proto je na jejich zachování veřejný zájem. (Zákon č. 20/1987 Sb.)

Ve většině států jsou kulturní památky předmětem zvláštní ochrany. V rámci kulturního cestovního ruchu jsou tyto památky významné kulturní atraktivita.

Národní kulturní památka

Národní kulturní památky tvoří nejvýznamnější součást kulturního bohatství národa nebo jsou nositelem kulturních hodnot evropského nebo celostvětového významu (Zákon o státní památkové péči, Zákon č. 20/1987 Sb.).

Na návrh ministerstva kultury vyhlašuje vybrané kulturní památky za národní kulturní památky vláda České republiky podle § 4 zákona č. 20/1987 Sb.

Památková rezervace

Památkové rezervace představují vyšší ochranu památkově hodnotného území. Můžou mít podobu městské, vesnické, archeologické a ostatní rezervace.

Vyznačují se především historickou zástavbou a velkým podílem architektonických staveb. Na území rezervací se nenachází výrazné novodobé rušivé stavební zásahy a jsou dochovány historické půdorysy, zástavby v původních objemech a tvarech, včetně podílu vegetační složky. V zájmu zachování hodnot vyžadují památkové rezervace přísnou ochranu.

Městská památková rezervace

Městskou památkovou rezervací je nejčastěji historická nebo středověká část města, která je vyhlášena památkovou rezervací. V posledních letech se zde objevuje výrazná aktivita péče o památky a vhodné oživení.

Památková zóna

Památková zóna představuje nižší kategorii ochrany památkově hodnotného území. Může mít podobu městské nebo vesnické památkové zóny.

Na území památkové zóny se nachází zpravidla menší podíl kulturních památek. Dále zde patří území s dochovaným historickým prostředím, území s větším počtem archeologických nálezů anebo část krajinného celku s významnými kulturními hodnotami.

Drobné památky

Drobné památky jsou menší stavby, které se vyskytují ve volné krajině i uvnitř lidských sídel. K jejich umístění byla vybírána významná místa, krajinné dominanty, místa oplývající určitou atmosférou a vybízející k meditaci. Jsou součástí krajiny, vypovídají o místní kultuře a dotvářejí dojem a vztah návštěvníka k destinaci.

Mezi drobné památky patří kaple, boží muka, zvoničky, zvonice, morové, mariánské a trojiční sloupy, pranýře, smírčí kříže a kameny, menhiry, kříže a křížky, křížový kámen, kalvárie, pomníky, památníky a pomníčky. Dále se zde řadí topografické terénní památky, které vyznačují hranice a informují o vzdálenostech a směrech.

Církevní památka

Církevní památky se podle způsobu využívání dělí na památky sakrální a profánní. Sakrální stavba představuje nemovitost, která byla postavená primárně k liturgickému využití, přičemž slovo sakrální lze překládat jako bohoslužebný, svatý, posvátný, chrámový, náboženský, uctíváný, vysvěcený. Naopak slovo profánní značí jsoucí mimo svatyni, znesvěcený, znesvěcující, bezbožný, nečistý, nezasvěcený. Pojem profánní stavba tedy označuje obytné a hospodářské klášterní budovy, obývané a využívané příslušnou komunitou řeholníků.

Sakrální kulturní památka

Kostely, kaple a další stavby, jejímiž charakteristickými rysy je jednak liturgické využití v minulosti nebo současnosti a také i určitá objektivní umělecko-historická hodnota.

Profánní kulturní památka

Zde patří fary, klášterní obytné budovy, panská sídla, správní a hospodářské budovy, římské domy, divadla (amfiteátry), cirkusy, paláce, hrady, radnice, knihovny, muzea, vládní budovy, tržnice, pastorační a společenská centra a nejrůznější artefakty s objektivní památkovou hodnotou.

Technická památka

Technické památky představují cenné a často nedocenené svědectví techniky, technologie a průmyslu v naší zemi. I přes svůj značný kulturně historický potenciál stojí technické památky stranou pozornosti široké veřejnosti a zájmově se váží jen na úzký segment návštěvníků.

Do kategorie technických památek se řadí objekty spojené s vodním hospodářstvím a s využíváním vodní energie, mosty, tunely, některé železniční stanice a nádraží, výtopny, zbytky koněspřežné železnice, kovárny a jiné dílny či manufaktury, vodní a větrné mlýny, mlíře, sklárny, porcelánky, památky spojené s hornictvím, hutnictvím, cestovním ruchem a vojenstvím.

Industriální památka

„Stavby výrobního a technického charakteru, postavené v období přibližně od počátku 19. století (v průmyslově nejvyspělejších zemích již od 2. poloviny 18. století) do 30. let 20. století“ (E. Vurbsová, 2013) [12]. Často bývají řazeny do širší kategorie technických památek, kde jsou zařazeny mnohé památky předindustriálního období.

Hlavním přínosem těchto památek je dokumentace vývoje vědy a techniky a tedy i vývoj lidské společnosti v období průmyslové revoluce. Mnoho industriálních staveb je zajímavých i z architektonického hlediska.

Muzeum

Mezinárodní rada muzeí (ICOM) definuje muzeum ve svém profesním kodexu jako *„stálou nevýdělečnou instituci ve službách společnosti a jejího rozvoje, otevřenou veřejnosti, která získává, uchovává, zkoumá, zprostředkuje a vystavuje hmotné doklady o člověku a jeho prostředí za účelem studia, vzdělání, výchovy a potěšení“* [11]. Legislativně jsou muzea vymezena zákonem č. 483/2004 Sb., o ochraně sbírek muzejní povahy.

ICOM také ustanovila základní dělení muzeí, a to:

- rozdělení podle sbírek na obecná (vlastivědná), archeologická, umělecká, historická, etnografická, přírodovědná, geologická, muzea vědy, vojenská a průmyslová,
- rozdělení podle zřizovatele na státní, krajská či městská, univerzitní, nezávislá, soukromá a muzea komerčních společností,
- rozdělení podle akviziční oblasti a to na muzea národní, regionální a místní.

3.4 Organizace a řízení cestovního ruchu

Ministerstvo pro místní rozvoj

Ministerstvo bylo zřízeno s účinností od 1. listopadu 1996 zákonem č. 276/1996 Sb. a působí jako ústřední orgán státní správy mimo jiné i ve věcech cestovního ruchu. Ministerstvo podporuje rozvoj cestovního ruchu a spolupracuje na řešení specifických cílů s dalšími ministerstvy a celou řadou regionálních sdružení a organizací, s místní správou a samosprávou.

Sekce cestovního ruchu je na ministerstvu dále rozdělena na tři různě zaměřené obory:

- odbor práva a státního dohledu,
- odbor rozvojových programů v cestovním ruchu,
- odbor koncepce a mezinárodní spolupráce v cestovním ruchu.

Česká centrála cestovního ruchu - CzechTourism

Agentura byla založena v dubnu roku 1993 Ministerstvem hospodářství ČR s cílem koordinace rozvoje cestovního ruchu a prezentace České republiky na zahraničních trzích.

Nyní CzechTourism spadá pod Ministerstvo pro místní rozvoj.

Základním cílem agentury je propagace České republiky jako destinace cestovního ruchu v zahraničí i v České republice. Aby tohoto dosáhla plní ve spolupráci s Ministerstvem pro místní rozvoj tyto úkoly:

- koordinaci činnosti v oblasti cestovního ruchu,
- destinační marketing,
- mediální prezentaci České republiky, odvětví cestovního ruchu i agentury CzechTourism,
- informační podporu cestovního ruchu,
- výzkumné a vzdělávací činnosti,
- ekonomické a administrativní zajištění chodu agentury.

Ministerstvo kultury

Ministerstvo je podle § 8 zákona č. 2/1969 Sb. ústředním orgánem státní správy pro:

- umění,
- kulturně výchovnou činnost,

- **kulturní památky,**
- pro věci církví a náboženských společností a řadu dalších aktivit.

V rámci odboru památkové péče se ministerstvo stará o památkový fond české republiky, rozhoduje například o prohlášení věci za kulturní památku, o udělení povolení k restaurování kulturních památek a k provádění archeologických výzkumů.

Národní památkový ústav

Národní památkový ústav vznikl k 1. 1. 2003 sloučením Státního ústavu památkové péče a ochrany přírody a Krajskými středisky státní památkové péče a ochrany přírody z roku 1958. Je to odborná organizace státní památkové péče podle zákona č. 20/1987 Sb., o státní památkové péči, jejímž cílem je zajistit efektivní a odbornou správu unikátního souboru a dalších památek svěřených do její péče.

Pro činnost v Moravskoslezském kraji bylo zřízeno územní odborné pracoviště v Ostravě, které poskytuje odbornou a metodickou pomoc vlastníkům a správcům památek a zajišťuje úkoly státní památkové péče v tomto kraji.

Krajský úřad Moravskoslezského kraje

Ve spolupráci s Českou centrálou cestovního ruchu vypracovává krajský úřad od roku 2002 pravidelně marketingové strategie pro rozvoj cestovního ruchu v Moravskoslezském kraji.

Pro rok 2009 – 2013 v turistické oblasti Poodří – Moravské Kravařsko, která zahrnuje okres Nový Jičín stanovil krajský úřad v **Marketingové strategii rozvoje cestovního ruchu v Moravskoslezském kraji na léta 2009 - 2013** tyto cíle:

- rekonstrukce silnic především v blízkosti atraktivit cestovního ruchu,
- rozvoj hippoturistiky, venkovské turistiky a rybolovu,
- rozvoj atraktivit poznávací turistiky – zámky, významné osobnosti,
- rozvoj infrastruktury pro cykloturistiku, výstavba nových stezek,
- rozvoj míst pro relaxaci a wellnes,
- výstavba a rekonstrukce areálu HeiPark,
- rekonstrukce ubytovacích zařízení, především hotelů a penzionů v kategorii *** a výše,
- rozvoj atraktivit a služeb využitelných celoročně, □ rozvoj zařízení pro aktivní pohyb.

3.5 Analýza SWOT

SWOT analýza nebo také marketingový audit je výchozím krokem pro strategické plánování.

Podle serveru Management mania je to „*univerzální analytická technika zaměřená na zhodnocení vnitřních a vnějších faktorů, které ovlivňují úspěšnost organizace nebo nějakého konkrétního záměru.*“ [23] Tato analýza vznikla v šedesátých letech 20. století a jejím autorem je Albert Humphrey.

Analýza hodnotí vnitřní prostředí (silné a slabé stránky) a vnější prostředí (příležitosti a hrozby) organizace. Podstatou je identifikovat klíčové silné a slabé stránky organizace a klíčové hrozby a příležitosti pro organizaci z vnějšího prostředí.

V praxi má SWOT analýza široké využití a je jednou z nejpoužívanějších analytických technik. Metoda je také uplatňována v cestovním ruchu.

4. Charakteristika zkoumaného regionu

Okres Nový Jičín se nachází v Moravskoslezském kraji v jižní části ostravské průmyslové aglomerace. Okres tvoří 54 obcí, z toho 9 měst na celkové rozloze 882 km². V celém okrese žije 150 tisíc obyvatel (25 tisíc v okresním městě Nový Jičín). Infrastruktura celostátního i mezinárodního významu zaručuje okesu perfektní dostupnost. Díky blízkému mezinárodnímu letišti Mošnov (2. největší letiště v České republice) je okres lehce dosažitelný i pro zahraniční turisty.

Na území okresu se nachází nebývalé množství architektonických památek.

Lze zde najít:

- **3 národní kulturní památky,**
- **3 městské památkové rezervace,**
- **4 městské památkové zóny, □ 528 nemovitých kulturních památek, □ 501 movitých kulturních památek.**

Vzhledem k obrovskému množství především drobných kulturních památek a měšťanských domů prohlášených za kulturní památku, jsou v následující části práce zmíněny jen ty nejvýznamnější.

4. 1 Národní kulturní památky

□ Bratrský sbor ve Fulneku

Dům jednoty bratrské byl postaven roku 1407 v pozdně gotickém slohu. V roce 1484 zde vznikl Bratrský sbor. Záhy zde byla vybudována motlitebna, svobodná bratrská škola, zahrada, která sloužila zároveň jako hřbitov a obydlí správce. V letech 1618-1621 zde byl správcem sboru J. A. Komenský. V roce 1621 sbor zanikl. Od roku 1691 sloužil areál jako špitál.

V 50. letech 20. století proběhla rozsáhlá rekonstrukce a byl zde zřízen Památník J. A. Komenského. Roku 1962 byl areál vyhlášen národní kulturní památkou.

□ Rodný dům Františka Palackého v Hodslavicích

Domek postavil roku 1797 otec Františka Palackého, Jiří Palacký a zřídil zde evangelickou školu. Roku 1798 se v tomto domku narodil „otec národa“, známý historik a politik František Palacký.

Při příležitosti 100. narození Františka Palackého zde byla umístěna pamětní deska. Roku 1998 byla po generální opravě domku reinstalována expozice o životě a díle Palackého a otevřena expozice obce Hodslavice. V domku je také k vidění Palackého mapa Čech z roku 1876. Před domem se nachází Palackého socha od Vladimíra Navrátila.

V současné době domek spravuje Vlastivědné muzeum z Nového Jičína. 24. 2. 1978 byl dům prohlášen národní kulturní památkou.

□ **Železniční motorový vůz M.290.001 – „Slovenská strela“ v Kopřivnici**

Roku 1936 byly v závodech Tatra v Kopřivnici vyrobeny dva čtyřnápravové podvozkové motorové vozy. Tyto vozy byly navrženy týmem Hanse Ledwinky (šéf konstrukce a později ředitel Tatry). Oba vozy jezdily na trase Praha – Bratislava.

Zajímavou konstrukcí jsou vlastní dvojkolí kovaná z jednoho kusu materiálu. Nejoriginálnější částí vozu je elektromagnetický princip přenosu výkonu dle patentu Ing. Sousedíka. Maximální rychlost těchto vozů byla 148 km/h.

Jeden z vozů jezdil až do roku 1953 a v 60. letech 20. století vyhořel. Druhý vůz byl vyřazen v roce 1960 a předán podnikovému muzeu tehdy národního podniku Tatra v Kopřivnici. Roku 2010 byl tento vůz, Slovenská strela, vyhlášen národní kulturní památkou.

4. 2 Městské památkové rezervace

• Nový Jičín

Město bylo založeno ve 2. polovině 13. století. Již od středověku tvořilo důležité centrum společenského života a obchodu. Za vlády pánů z Kravař ve 14. století město bohatlo. Bylo zde vystavěno opevnění, gotický kostel a městský hrad. Poté přebral město koncem 15. století rod Žerotínů, ti přestavěli gotickou tvrz na renesanční zámek. V tomto období nastal také vrcholný rozkvět města a rozvoj soukenictví. Bílá Hora znamenala pro nekatolické město konec rozmachu a během třicetileté leté války bylo město vypleněno. V 19. století navázaly na tradici soukenictví první textilní závody. Ty ovšem v 2. polovině 19. století vytlačuje rozvíjející se kloboučnictví, díky kterému si město udrželo svůj význam i na přelomu 19. a 20. století. Centrum města bylo roku 1967 prohlášeno za městskou památkovou rezervaci.

Většina turistických atraktivit se nachází na Masakrykově náměstí. Za zmínku určitě stojí malebné podloubí. Domy jsou stavěny v renesančním a barokním slohu, ale díky opravám a rekonstrukcím byly ovlivněny klasicismem a historismem. Nejvýznamnější domy na náměstí jsou dům U Zeleného stromu, kde v roce 1787 přespal císař Josef II, „Stará pošta“ z roku 1563, dům U bílého anděla a Dům generála Laudona, který tady v roce 1790 zemřel. Mezi další zajímavé prvky na náměstí patří morový sloup z počátku 18. století a kamenná kašna se sousoším tančících sedláků. Po nedávné rekonstrukci náměstí se zde nově nachází socha svatého Mikuláše a tzv. Fontána času s devíti vodotrysky, které jsou naprogramovány podle hodin na radniční věži. Mezi další historické budovy v Novém Jičíně patří Žerotínský zámek, Kostel Nejsvětější Trojice, Hotel Praha, Beskydské divadlo či Španělská kaple, které se nachází mimo náměstí.

Roku 2001 byl Nový Jičín vyhlášen za Historické město roku, dále získal v roce 2002 ocenění za nejlepší přípravu a realizaci Programu regenerace městských památkových rezervací a zón.

- **Příbor**

Město Příbor je jedno z nejstarších na Novojičínsku. První zmínky o městě se datují k roku 1251. Příbor byl založen z popudu krále Přemysla Otakara II. a od roku 1359 byl součástí hukvaldského biskupského panství. V období renesance město změnilo tvář a dřevěné domy nahradily domy zděné. Na náměstí se začaly objevovat domy s podloubím a byl vybudován i kostel sv. Kříže. Důležitou kapitolou v historii Příbora je vzdělávání. V roce 1541 zde založil sv. Jan Sarkander školu. Rozvoj města přerušila třicetiletá letá válka. V 2. pol. 17. století se poměry ve městě uklidnily a začala výstavba piaristické koleje s gymnáziem, kde dnes sídlí Vlastivědné muzeum s expozicí na památku významného příborského rodáka, psychoanalytika Sigmunda Freuda.

Mezi významné památky města Příbor patří Socha Panny Marie s plastikami sv. Rocha a sv. Floriána uprostřed Náměstí Sigmunda Freuda, pomník Sigmunda Freuda, rodný dům Sigmunda Freuda, areál farního kostela Narození Panny Marie, kostel sv. Kříže, bývalý piaristický, nyní filiální, kostel sv. Valentina a bývalá piaristická kolej z konce 17. století.

Dnes je Příbor typickým malebným venkovským městem, kterému nelze upřít středověký původ, a lze zde nalézt hodnotná architektonická díla jak z období renesance a baroka, tak i

secesní a funkcionalistické. Za městskou památkovou rezervaci bylo město vyhlášeno roku 1989.

□ Štramberk

V polovině 13. století byl na dnešním území města vybudovaný hrad Strahlenberg, který měl střežit obchodní stezky a hranice území. První zmínka o obci pochází z roku 1359. Je to Zakládající listina městečka Štramberk, které dostalo jméno po hradu. Po tatarském vpádu zde vyrostlo z větší části dřevěné město. První větší rozkvět nastal až za vlády Žerotínů v 16. století, kdy se začalo rozvíjet plátenictví, obchod a zemědělství. Valaši do města přinesli typ domu s roubenou konstrukcí. Období třicetileté války znamenalo i pro Štramberk čas hrůz a drancování. Na konci 17. století, kdy město patřilo olomouckým jezuitům, zde probíhaly četné selské rebélie. V 18. století se začaly ve městě budovat přízemní zděné domky se štíty s prvky lidového baroka a klasicismu, které se zachovaly dodnes. Dne 29. 5. 1969 byl Štramberk prohlášen městskou památkovou rezervací.

Mezi nejvýznamnější památky ve Štramberku patří hrad, jehož značná část se kvůli špatné údržbě roku 1783 zřítla a dochovala se jen věž Trúba. Mezi další dochované památky patří kamenné opevnění z 2. pol. 14. století, horní a dolní bašta, farní kostel sv. Jana Nepomuckého a sv. Bartoloměje, Valašský betlém a socha Valašské madony. Jižně od města se nachází jezkyň Šipka, známá archeologickými nálezy.

4. 3 Městské památkové zóny

- **Bílovec**

Město bylo založeno na počátku 14. století Vokem z Kravař. První písemná zmínka pochází z roku 1324. Ani Bílovci se nevyhla třicetiletá válka, Švédské nájezdy zde způsobily roku 1645 velký požár. Další požár nastal v roce 1729, tehdy vyhořelo 49 domů spolu s renesanční radnicí. Roku 1992 byla v Bílovci vyhlášena městská památková zóna.

Mezi zajímavosti města Bílovec patří renesanční zámek z poloviny 16. století, kaple sv. Barbory, renesanční budova radnice, areál farního kostela sv. Mikuláše se sochou sv. Jana Nepomuckého a sochou Panny Marie a památník osvobození.

- **Frenštát pod Radohoštěm**

Frenštát byl původně poddanské, nehrazené město. Dle J. Bakaly bylo město založeno Jindřichem z Huckeswagenů, pánem na nedalekém hradě Šostýně od roku 1293. [17] V 16. století se v blízkosti těžila železná ruda. V období 17.-19. století se město stalo významným střediskem tkalcovské výroby. Městská zástavba byla stavěna až po třicetileté válce a část tehdejší zástavby se dochovala do dnes. Od roku 2003 je město městskou památkovou zónou.

Mezi stavby, které si zaslouží pozornost návštěvníků patří areál filiálního kostela sv. Jana Křtitele a farní kostel sv. Martina. Na náměstí Míru se nachází sloup panny Marie, socha sv. Floriána a socha sv. Jana Křtitele. Další zajímavostí je sušárna ovoce Dušana Jurkoviče.

- **Fulnek**

První zmínka o městě pochází z roku 1293. Tou dobou město patřilo Opavsku. V roce 1468 přešlo město na Žerotíny, kteří jej nechali zapsat do olomouckých zemských desek. Město se tedy odtrhlo od Opavska a stalo se součástí Moravy. V 16. století přešel Fulnek na českobratrský rod Skrbenských z Hřiště. Během působení Jednoty bratrské rostla ve Fulneku vzdělanost. Největší rozkvět zažilo město v době kdy tu působil Jan Amos Komenský. I přesto, že město v roce 1945 vyhořelo, dochovalo se zde velké množství významných památek a proto byl Fulnek roku 1992 vyhlášen městskou památkovou zónou.

Návštěvníkům Fulnek nabízí především monumentální zámek, areál bývalého kapucínského kláštera s kostelem sv. Josefa, areál bývalého bratrského sboru, který je dnes památníkem J. A. Komenského, a vilu Loretu.

- **Odry**

Na území bývalé osady Vyhnánov bylo v 2. pol. 13. století založeno město Odry. Ve 14. století se město stalo významným okolním centrem hlavně díky blízkosti tzv. jantarové cesty. Během husitských válek bylo město známým díky pobytu litevského knížete Zikmunda Korybutoviče. Od roku 1992 jsou náměstí a přilehlé ulice města vyhlášené městskou památkovou zónou.

Památkovou zónu tvoří renesanční městské domy, socha Nanebevzetí Panny Marie, neoklasicistní kašna, zbytky středověkého opevnění s baštou z 15. století a gotický kostel sv. Bartoloměje, který byl později barokně přestavěn.

4. 4 Nemovité kulturní památky

4. 4. 1 Zříceniny hradů

Na území okresu Nový Jičín se nachází **tři zříceniny hradů**, relativně zachované pozůstatky středověkých hradů Starý Jičín a Štramberk a trosky hradu Šostýn.

Z hradu **Starý Jičín**, který nejspíš založil dvořan Přemysla Otakara I., se dochovala mimořádně rozlehlá zřícenina s masivní čtyřhranou věží. První zmínky se datují k roku 1240.

Zkázu hradu započala třicetiletá válka a i přes veškerou snahu hrad stále pomalu chátrá.

Štramberk vznikl jako ochranný hrad a byl vystavěn Janem Jindřichem, bratrem císaře Karla IV. Zhoubu hradu započala tím, že ho opustila vrchnost, nepříznivě působily i události třicetileté války a nakonec se roku 1783 část hradu zřítla. Dnes je k vidění rekonstruovaná věž Trúba.

Během 30. let 20. století se v blízkosti Kopřivnice během archeologických výzkumů odhalilo zdivo hradu **Šostýn**, který byl postaven na konci 13. století Jindřichem z Příbora a během husitských válek byl definitivně zbořen.

4. 4. 2 Zámky

Na novojičínsku se nachází **10 zámků**:

- zámek **Bartošovice**, který získal při přestavbě podobu s pseudorenesančními a pseudobarokními prvky,
- goticko renesanční rezidence **Bílovec**,
- jednoduchý barokní zámek **Bravantice**,
- zámecký komplex **Fulnek**, který se skládá ze dvou částí – Horního a Dolního zámku,
- barokní zámek **Kunín**, který vznikl jako ojedinělý projekt vídeňského architekta J. L. Hildebranda,
- barokní, tříkřídlý, dvoupodlažní zámek **Nová Horka**,
- klasicistní zámek **Sedlnice**, z kterého se dochovalo jen jižní křídlo,
- nevelký pozdně barokní zámek **Slatina**,
- jednopatrový pozdně barokní zámek **Trnávka**,

- renesanční **Žerotínský zámek v Novém Jičíně**, ve kterém se nyní nachází Muzeum Novojičínska.

4. 4. 3 Církevní památky

V Novojičínském okrese je možné nalézt **59 sakrálních památek**, přičemž jde hlavně o kostely a kaple. Mimo to se v okrese vyskytuje 11 profánních památek, kde se jedná především o fary, dále potom o bývalou piaristickou kolej, bývalý arcibiskupský dvůr, starou evangelickou školu a bývalý kapucínský klášter.

4. 4. 4 Technické památky

Okres Nový Jičín disponuje také množstvím technických památek. Mezi ty nejvýznamnější patří:

- větrný mlýn v **Bílovci** z poloviny 19. století,
- sušárna ovoce ve **Frenštátě pod Radhoštěm** z roku 1899,
- výrobní automobilů Tatra v **Kopřivnici**, □ kloboučnická výrobní v **Novém Jičíně**.

4. 4. 5 Rodné domy

Okres Nový Jičín se může pochlubit mimo jiné i řadou významných osob, které se zde narodily, ať už jde o vědce, vzdělance, sportovce nebo umělce. Rodné domy některých z nich byly označeny za kulturní památky. Jde o:

- rodný dům „učitele národů“ Františka Palackého v **Hodslavicích**,
- rodný dům biologa a zakladatele genetiky Johana Gregora Mendela v **Hynčicích**,
- rodný dům psychoanalytika Sigmunda Freuda v **Příboře**,
- rodná škola kardinála a jednoho z nejvýznamnějších představitelů církve Františka Tomáška ve **Studénce**.

4. 4. 6 Drobné památky

Drobné památky se vyskytují téměř v každé obci okresu Nový Jičín. Konkrétně jde o 9 mariánských sloupů, 1 sloup Nejsvětější trojice, 20 křížů, 4 boží muka, 5 kapliček, 30 soch, z toho 29 soch svatých, 3 sousoší, 3 hrobky, 5 náhrobků, 14 pomníků, 4 památníky, 3 pamětní kameny, 1 pamětní deska, 4 busty, 3 bašty, 5 zvoníčků, 1 brána, 8 kašen, 1 fontána a 1 pranýř.

4. 5 Muzea

Velká část muzeí na Novojičínsku je sdružována v organizaci Muzeum Novojičínska, které má ve správě:

- Žerotínský zámek v **Novém Jičíně**, který nabízí jak výstavní sály, tak i stálé expozice, a to „Ve znaku zavínuté střely“, což je expozice historie města Nový Jičín, expozici klobouků „Nechte na hlavě“ a také expozici výtvarného umění 19. a první poloviny 20. století „Malíři dvou staletí“,
- Muzeum v **Bílovci**, které má k dispozici dva výstavní sály a stálou expozici historie a národopisu Bílovce a okolí,
- Zámek v **Kuníně** s původní zámeckou sbírkou,
- Muzeum v **Klímkovicích**, které nabízí expozice na téma přírodovědy, historie a etnografie společně s pamětní síní malířky Heleny Salichové,
- Muzeum ve **Frenštátě pod Radhoštěm** se stálými expozicemi historie města, národopisu, počátků organizované turistiky, historie tkalcovské výroby a barvířství, vystěhovalectví a kulturního, společenského i výtvarného života v regionu Frenštátska,
□ Památník Františka Palackého v **Hodslavicích**,
- Památník Johanna Gregora Mendela v **Hynčicích**, který se nachází v rodném domě tohoto biologa,
- Muzeum a pamětní síň Sigmunda Freuda v **Příboře** s expozicí historie města a pamětní síní toho příborského rodáka,
- Památník Jana Amose Komenského ve **Fulneku**,
- Kostel sv. Josefa při Kapucínském klášteře ve **Fulneku**, který slouží k instalaci muzejních i výtvarných výstav a jako koncertní, divadelní či kongresový sál,
- Muzeum ve **Štramberku**, představující ucelený pohled na archeologii, geologii, historii a národopis města.

Mimo to jsou v okrese Nový Jičín další samostatná muzea a to v **Kopřivnici** Technické muzeum Tatra, Lašské muzeum a Muzeum Fojství, Muzeum vystěhovalectví v **Lichnově**, Muzeum venkovského života a zemědělství ve **Skotnici**, Vagonářské muzeum ve **Studénce** a v **Suchdole**

nad Odrou Muzeum městyse Suchdol nad Odrou, Muzeum moravských bratří a Letecké muzeum.

5. Hodnocení kulturně historického potenciálu cestovního ruchu v okrese Nový Jičín

5. 1 Kulturně historický potenciál v okrese Nový Jičín

5. 1. 1 Kulturně historické památky a soubory

V okrese Nový Jičín se nachází 22 obcí s kulturně historickými památkami viz. následující tabulka. Mimo to je ve městech Nový Jičín, Příbor a Štramberk vyhlášena městská památková rezervace a ve městech Bílovec, Frenštát pod Radhoštěm, Fulnek a Odry městská památková zóna.

Tab. 5.1 Seznam kulturních památek

Město	Národní kulturní památka	Kulturní památka						
		Zámek	Hrad	Církevní památka	Technická památka	Drobná památka	Domy	Ostatní
Bartošovice		Zámek s hospodářskou budovou, zámecký park		Kaple sv. Antonína Peduánského Bývalá fara	Areál vodního mlýna s komplexem vodohospodářských staveb a vodních děl v oderské nivě	Hrobka rodiny Meinertů		
Bílovec		Areál zámku s ohradní zdí a bránou		Areál farního kostela sv. Mikuláše se sochou sv. Jana Nepomuckého a sochou Panny Marie Kaple sv. Barbory		Sobubor tří náhrobků Památník osvobození	Areál radnice Měšťanský dům	
Bravantice		Areál zámku		Areál farního kostela sv. Valentina		Náhrobek neznámého		
Frenštát pod Radhoštěm				Farní kostel sv. Martina Areál filiálního kostela sv. Jana Křtitele	Sušárna	Zvonička 2x Boží muka Sloup Panny Marie Socha sv. Floriána Socha sv. Jana Nepomuckého Socha Panny Marie Kašna se sochou Neptuna Sousoší „Boj o život“ Pomník Josefa Klause Pomník Břetislava Bartoše	Radnice 15x Měšťanský dům Lékárna Hotel Přerov Hotel Radhošť Hotel Vlčina	

Město	Národní kulturní památka	Kulturní památka						
		Zámek	Hrad	Církevní památka	Technická památka	Drobná památka	Domy	Ostatní
Fulnek	Areál bývalého bratrského sboru ve Fulneku, dnes Památník J. A. Komenského	Areál zámku s parkem		Areál farního kostela Nejsvětější Trojice s budovou bývalého augustiniánského kláštera se sochou sv. Jana Nepomuckého Areál bývalého kapucínského kláštera s kostelem sv. Josefa Areál starého hřbitova s ohradní zdí, kosticí a kaplí sv. Rocha		Socha sv. Jana Nepomuckého Zvonice, tzv. Černá věž Socha Panny Marie Sloup Nejsvětější Trojice Kašna se sochou sv. Jana Sarkandra Socha sv. Jana Nepomuckého Socha Panny Marie Socha sv. Floriána Socha Panny Marie Socha sv. Jana Evangelisty a Panny Marie Pomník Jana Amose Komenského Pomník Františka Palackého Pomník Petra Bezruče	6x Městský dům Radniční věž Areál vily „Loreta“ Foltýnův dům Knurrův dům	Schodiště s pěti plastikami
Hodslavice	Rodný dům Františka Palackého			Filiální kostel sv. Ondřeje Evangelický kostel Sborový dům	Větrný mlýn		Areál bývalého fojství se starou studnou Sdodola Pilečkův dům	
Kopřivnice	Železniční motorový vůz M.290.001 – „Slovenská strela“		Zřícenina hradu Šostýna	Areál starého hřbitova Bývalý arcibiskupský dvůr, tzv. zemanství		„Krisitiánův“ kříž Váňův kříž Pamětní kámen – označení Hrstkovy cesty Pamětní kámen – označení Bezručovy vyhlídky Pamětní kámen – označení Husovy lípy	Areál bývalého fojství	Studánka Adolfa Jasníka Prehistorické sídliště u Šutyrovy studánky
Kunín		Areál zámku s parkem		Areál filiálního kostela sv. Kříže se sochou sv. Jana Nepomuckého				
Lichnov				Farní kostel sv. Petra a Pavla		Sloup Panny Marie		

Město	Národní kulturní památka	Kulturní památka						
		Zámek	Hrad	Církevní památka	Technická památka	Drobná památka	Domy	Ostatní

Nový Jičín				Areál děkanského kostela Nanebevzetí Panny Marie s renesanční věží Filiální kostel Nejsvětější Trojice Areál kaple Bolestné Panny Marie – Španělská kaple Kaple sv. Kříže		Sloup Panny Marie s kašnou Socha sv. Ignáce z Loyoly 4x Kříž Socha sv. Jana Nepomuckého Socha sv. Antonína Poduánského Socha Panny Marie Bolestné Pomník padlým 1. světové války Památník padlých Hrob Hugo Baara Pomník Řehoře Mendela	Radnice 47x Měšťanský dům Stará pošta Komplex budov státní správy Restaurace Nové Slunce Areál vily Hücklovy vily	Bývalá židovská synagoga Hradby městského opevnění
Odry				Areál farního kostela sv. Bartoloměje s farou a plastikami Hřbitovní kaple sv. Rodiny		Mariánský sloup Soubor dvou soch – sv. Jan Nepomucký a sv. František Kamenný kříž Bašta Kašna Hrobka rodiny Bernheierovy	20x Měšťanský dům	
Příbor				Areál farního kostela Narození Panny Marie Bývalý piaristický, nyní filiální, kostel sv. Valentina 2x Fara Bývalá piaristická kolej Hřbitovní kaple sv. Františka Xaverského Kostel sv. Kříže		Socha Panny Marie s plastikami sv. Rocha a sv. Floriána Mariánský sloup 2x kamenný kříž Socha sv. Jana Nepomuckého Litinová fontána Pomník Sigmunda Freuda Pamětní deska na rodném domě S. Freuda Pomník P. Řehoře Volného	40x Měšťanský dům Radnice 4x Dům Městský dům Armanka Rodný dům Sigmunda Freuda	
Sedlnice				Kostel sv. Archanděla Michaela		Kříž Litinový kříž a zábradlí na hrobu Heleny von Eichendorf		
Skotnice				Kaple sv. Jana Sarkandera	Vodní mlýn s areálem	Boží muka		
Slatina		Zámek Slatina		Kaple sv. Jana Nepomuckého s plastikou světce Kostel Nanebevzetí Panny Marie				
Město		Kulturní památka						

	Národní kulturní památka	Zámek	Hrad	Církevní památka	Technická památka	Drobná památka	Domy	Ostatní
Starý Jičín			Zřícenina hradu Starý Jičín	Areál farního kostela sv. Václava		Kašna s bronzovým sousoším Anděla strážného Socha sv. Jana Nepomuckého Soubor dvou plastik z bývalé barokní zahrady Pranýř Torzo kašny		
Studénka		Areál zámku Nová Horka		Kostel sv. Bartoloměje	Větrný mlýn	Kříž		
Suchdol nad Odrou				Farní kostel Nejsvětější Trojice Fara Evangelický kostel	Výpravní budova železničního nádraží			
Štramberk			Gotická věž hradu Trúba s areálem	Farní kostel sv. Jana Nepomuckého a sv. Bartoloměje Kaple		Kaplička Zvonice Socha sv. Jana Nepomuckého Kašna Altán s bustou Leoše Janáčka Busta Bedřicha Smetany Busta Františka Palackého Busta Aloise Jirásky Památník umučených	9x Městský dům 91x Roubený dům 2x Roubená usedlost 5x Dům Budova základní školy	Městské opevnění Horní bašta Bašta městského opevnění Archeologická rezervace Šipka Areál zaniklé vsi Tamovice – archeologická lokalita se zachovalým kostelem sv. Kateřiny
Trnávka		Zámek s areálem parku				Smirčí kříž		
Velké Albrechtice				Areál farního kostela sv. Jana Křtitele se hřbitovem a ohradní zdí s bránou a kaplí				Středověké tvrziště – archeologická lokalita
Vražné						Socha sv. Jana Nepomuckého	Rodný dům J. G. Mendela (část Hynčice)	

Zdroj: Vlastní zpracování

Na základě výše zmíněné tří stupňové škály lze následující obce v rámci složky kulturně historické památky a soubory bodově ohodnotit takto:

1. stupeň – 10 bodů:

- Bartošovice (významná památka, sakrální stavba, památka),
- Bravantice (významná památka, sakrální stavba),
- Kunín (významná památka, sakrální stavba),

- Lichnov (sakrální stavba),
- Sedlnice (sakrální stavba),
- Skotnice (sakrální stavba, památka),
- Slatina (významná památka, 2 sakrální stavby),
- Starý Jičín (významná památka, sakrální stavba),
- Studénka (významná památka, sakrální stavba, památka),
- Suchdol nad Odrou (2 sakrální stavby, památka),
- Trnávka (významná památka),
- Velké Albrechtice (sakrální památka),
- Vražné (památka),

2. stupeň – 25 bodů:

- Bílovec (městská památková zóna),
- Frenštát pod Radhoštěm (městská památková zóna),
- Odry (městská památková zóna),

3. stupeň – 50 bodů:

- Fulnek (národní kulturní památka), □ Hodslavice (národní kulturní památka),
- Kopřivnice (národní kulturní památka),
- Nový Jičín (městská památková rezervace),
- Příbor (městská památková rezervace),
- Štramberk (městská památková rezervace).

5. 1. 2 Skanzeny a muzea

Stejně jako u kulturně historických památek a jejich souborů rozlišuje Bína u skanzenů a muzeí tři kategorie podle významnosti daného kulturního zařízení.

Pro složku skanzenů a muzeí jsou tyto stupně rozlišeny podle následujících podmínek:

- 1. stupeň – zařízení regionálního významu,
- 2. stupeň – zařízení nadregionálního významu,
- 3. stupeň – zařízení celostátního a mezinárodního významu.

Na území okresu Nový Jičín se nenachází žádný skanzen, ale jak už bylo zmíněno výše, je tady celkově **20 muzeí**. 11 z nich se sdružuje do organizace Muzeum Novojičínska, jehož součástí jsou také odborné knihovny. Souhrnná návštěvnost všech výstav a expozic **Muzea Novojičínska** za rok 2012 překročila 60 300 návštěvníků jak z České republiky tak i zahraničí. Velký význam má také **Technické muzeum Tatra v Kopřivnici**, v jehož sbírkách se nachází národní kulturní památka – železniční motorový vůz Slovenská strela, a které navštívilo v roce 2012 více jak 78 400 návštěvníků.

K muzeím s nadregionálním významem lze přiřadit **Vagonářské muzeum ve Studénce**, které jako jediné v České republice zaznamenává vagonovou výrobu.

Ostatní muzea, tedy Lašské muzeum a Muzeum Fojství v Kopřivnici, Muzeum vystěhovalectví Lichnov, Muzeum venkovského života ve Skotnici a Muzeum městyse Suchdol nad Odrou, Muzeum Moravských bratří a Letecké muzeum v Suchdole nad Odrou, mají pouze regionální význam.

Na základě tohoto rozdělení byly jednotlivé obce ohodnoceny takto:

1. stupeň – 5 bodů:

- Lichnov (Muzeum vystěhovalectví),
- Skotnice (Muzeum venkovského života),
- Suchdol nad Odrou (Muzeum městyse Suchdol nad Odrou, Muzeum Moravských bratří, Letecké muzeum),

2. stupeň – 15 bodů:

- Studénka (Vagonářské muzeum),

3. stupeň – 35 bodů:

- Bílovec (Muzeum Novojičínska),
- Frenštát pod Radhoštěm (Muzeum Novojičínska),
- Fulnek (Muzeum Novojičínska),
- Hodslavice (Muzeum Novojičínska),
- Kopřivnice (Technické muzeum Tatra),
- Kunín (Muzeum Novojičínska),

- Nový Jičín (Muzeum Novojičínska),
- Příbor (Muzeum Novojičínska),
- Štramberk (Muzeum Novojičínska),
- Vražné – Hynčice (Muzeum Novojičínska).

5. 1. 3 Kulturní akce

Mezi kulturní akce ovlivňující potenciál cestovního ruchu patří akce, které jsou konané pravidelně meziročně a mají větší než lokální význam. Stejně jako předchozí segmenty je i tento rozdělován do tří kategorií podle významu a to:

- 1. stupeň – akce regionálního významu,
- 2. stupeň – akce nadregionální, případně celostátní,
- 3. stupeň – nejvýznamnější celostátní a nadnárodní akce.

Na základě vyhledávání na internetových stránkách obcí a pořadatelů akcí bylo zjištěno, že se v okrese Nový Jičín nachází celkově **13** těchto akcí, z toho nejvíce - **8** akcí regionálního významu, **4** akce nadregionálního významu a pouze **1** mezinárodní akce.

Mezi akce regionálního významu je možné zařadit tyto:

- Benátská noc – tradiční příborská slavnost pořádaná sdružením dobrovolných hasičů,
- Historická bitva v zámeckém parku – každoroční replika historických bitev doprovázená programem s dobovým jarmarkem v Kuníně,
- Městské slavnosti Nového Jičína – kostýmový průvod, jarmark, hudba a spousta atrakcí k oslavám založení města,
- Pivobraní – ochutnávka piv z více jak 20 pivovarů v Novém Jičíně,
- Pivní festival – každoroční festival nabízí ochutnávku množství druhů českých piv a speciality na grilu v Bílovci,
- Strašidelná Štramberská muzejní noc – kostýmové prohlídky, noční výstup na Trúbu, noc doprovází oživé postavy štramberských pověstí a pohádek,
- Svatováclavská vyjížďka veteránů na Novojičínsku – přehlídka historických aut a motorek, start na Novojičínském náměstí,

- Šermířské klání se starodávným jarmarkem – šermířské vystoupení a bohatý doprovodný program ve Štramberku,

K akcím nadregionálního významu se řadí:

- Bluegrassová dílna – víkendová výuka zpěvu a hry na banjo, kontrabas, kytaru, mandolínu a housle spojena s koncerty a jam-session v Novém Jičíně,
- Kladivem sem, kladivem tam – sympóziu uměleckých kovářů na Trúbě v Štramberku,
- Pop-rockové zvonění – divadelní nesoutěžní přehlídka, kde vystupují divadelní sbory z celé České republiky ve Frenštátu pod Radhoštěm,
- Sněhové království na Pustevnách – tradiční sochařské sympóziu, kde profesionální výtvarníci tvoří unikátní ledové sochy, Frenštát pod Radhoštěm.

Jedinou mezinárodní akci v okrese reprezentuje:

- Beskyd model kit show – mezinárodní výstava modelů spojena s modelářskými soutěžemi v Kopřivnici.

Jednotlivá města byla na základě složky kulturních akcí ohodnocena takto:

1. stupeň – 10 bodů:

- Bílovec (1 akce regionálního významu),
- Kunín (1 akce regionálního významu), □ Příbor (1 akce regionálního významu),

2. stupeň – 20 bodů:

- Frenštát pod Radhoštěm (2 akce nadregionálního významu),
- Nový Jičín (1 akce nadregionálního významu a 3 akce regionálního významu),
- Štramberk (1 akce nadregionálního významu a 2 akce regionálního významu),

3. stupeň – 40 bodů:

- Kopřivnice (1 mezinárodní akce).

5. 1. 4 Církevní akce

Pro hodnocení církevních akcí platí stejná kritéria jako pro akce kulturní. Musí se tedy konat každoročně a dělí se na akce regionálního významu, nadregionálního a celorepublikového významu a významné akce celorepublikového významu a mezinárodního významu.

V okrese Nový Jičín se koná jen malé množství církevních akcí většího než místního významu.

Mezi akce regionálního významu lze zařadit tyto akce:

- Misijní jarmark – prodej zboží vlastní výroby a misijních koláčů na podporu Papežských misijních děl ve Spálově,
- Noc kostelů – otevření některých kostelů v Česku široké veřejnosti, u této příležitosti se také konají v některých kostelech koncerty, workshopy a divadelní představení, v okrese Nový Jičín jsou otevřeny kostely v Bílovci, Fulneku, Hladkých Životicích, Hodslavicích, Kujavách, Luboměři, Novém Jičíně, Odrách, Pustějově, Starém Jičíně, Studénce, Suchdole nad Odrou, Tísku, Velkých Albrechticích a Vrších,
- Pout' u Skály Panny Marie Odry – pout' na poutním místě Panna Maria ve Skále v Oderských vrších.

Jediným reprezentantem mezinárodních akcí je **Mezinárodní varhanní festival Odry**, na kterém účinkují jak čeští tak i zahraniční umělci.

Potenciál cestovního ruchu jednotlivých obcí podle konaných církevních akcí je možné ohodnotit takto:

1. stupeň – 2 body:

• Bílovec (Noc kostelů),	□	Starý Jičín (Noc kostelů),
• Fulnek (Noc kostelů),	□	Studénka (Noc kostelů),
• Hladké Životice (Noc kostelů),	□	Suchdol nad Odrou (Noc kostelů),
• Hodslavice (Noc kostelů),		
• Kujavy (Noc kostelů),	□	Tísek (Noc kostelů),
• Luboměř (Noc kostelů),	□	Velké Albrechtice (Noc kostelů),
• Nový Jičín (Noc kostelů),		

- Pustějov (Noc kostelů), □ Vrchy (Noc kostelů),
- Spálov (Misijní jarmark),

2. stupeň – 4 body:

- žádné obce,

3. stupeň – 10 bodů:

- Odry (Mezinárodní varhaní festival, Pout' u Skály Panny Marie, Noc kostelů).

5. 1. 5 Kulturně historický potenciál cestovního ruchu obcí okresu Nový Jičín

V okrese Nový Jičín má 29 obcí z 54, tedy víc jak polovina, alespoň minimální potenciál pro kulturně historický cestovní ruch. Míra potenciálu a jeho rozdělení mezi jednotlivé složky je zobrazena v následující tabulce.

Tab. 5.2 Kulturně historický potenciál v obcích okresu Nový Jičín

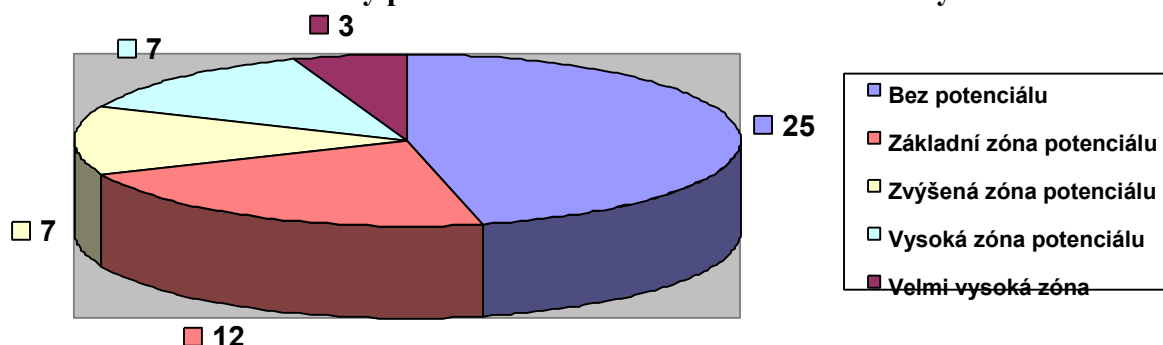
Název obce	Skanzeny a památky a jejich soubory Kult Kulturně historické	muzea	Kulturní akce	Cerkový kulturní	Kulturní potenciál	Zóna potenciálu
Albrechtičky	0	0	0	0	0	Bez potenciálu
Bartošovice	10	0	0	0	10	Základní zóna
Bernartice nad Odrou	0	0	0	0	0	Bez potenciálu
Bílov	0	0	0	0	0	Bez potenciálu
Bílovec	25	35	10	2	72	Vysoká zóna
Bítov	0	0	0	0	0	Bez potenciálu
Bordovice	0	0	0	0	0	Bez potenciálu
Bravantice	10	0	0	0	10	Základní zóna
Frenštát pod Radhoštěm	25	35	20	0	80	Vysoká zóna
Fulnek	50	35	0	2	87	Vysoká zóna
Heřmanice u Oder	0	0	0	0	0	Bez potenciálu
Heřmánky	0	0	0	0	0	Bez potenciálu
Hladké Životice	0	0	0	2	2	Základní zóna
Hodslavice	50	35	0	2	87	Vysoká zóna
Hostašovice	0	0	0	0	0	Bez potenciálu
Jakubčovice nad Odrou	0	0	0	0	0	Bez potenciálu
Jeseník nad Odrou	0	0	0	0	0	Bez potenciálu
Jistebník	0	0	0	0	0	Bez potenciálu

Zdroj: Vlastní zpracování

Z výše uvedené tabulky vyplývá, že 3 města v okrese, konkrétně Kopřivnice, Nový Jičín a Štramberk mají velmi vysokou míru kulturně historického potenciálu. Do vysoké zóny spadá 7 obcí – Bílovec, Frenštát pod Radhoštěm, Fulnek, Hodslavice, Kunín, Příbor a Vražné, zvýšené zóny potenciálu dosáhlo taktéž 7 obcí, 12 obcí má zónu potenciálu pouze na základní úrovni a 25 obcí je zcela bez potenciálu.

Výše potenciálu je zachycená také v následujícím grafu, ve kterém jsou rozdělené jednotlivé zóny kulturně historického potenciálu cestovního ruchu.

Graf 5.1 Kulturně historický potenciál cestovního ruchu v okrese Nový Jičín

Zdroj: Vlastní zpracování

5. 2 SWOT analýza kulturně historického cestovního ruchu v okrese Nový Jičín

Silné stránky

- Vysoká koncentrace kulturně historických památek (národní kulturní památky, městské památkové rezervace, 3 města s velmi vysokým a 7 obcí s vysokým potenciálem kulturního cestovního ruchu),
- průmyslová tradice a velké množství technických atraktivit (Vagonářské muzeum ve Studénce, Technické muzeum Tatra, kloboučnictví v Novém Jičíně),
- mezinárodní akce (Beskyd model kit show v Kopřivnici a Mezinárodní varhanní festival v Odrách),
- hustá síť turistických informačních center, které aktivně pracují na rozvoji cestovního ruchu,
- spolupráce s Moravskoslezským krajem – Marketingová strategie rozvoje cestovního ruchu v Moravskoslezském kraji,

- široká nabídka gastronomie a ubytování (od levnějšího ubytování po luxusní hotely),
- snadná dostupnost – infrastruktura celostátního i mezinárodního významu (dálnice z Brna do Ostravy, železniční vysokorychlostní tratě, letiště Mošnov), □ bezpečnost, přátelskost lidí.

Slabé stránky

- Velká vzdálenost od nejvýznamnějších turistických destinací České republiky,
- vysoká konkurence atraktivnějších oblastí (památky UNESCO, známější památky),
- špatný stav některých památek,
- slabá propagace některých památek, nedostatečné využití památek pro účely cestovního ruchu,
- centralizace služeb ve větších městech, hlavně v Novém Jičíně,
- špatná kvalita silnic nižších tříd,
- Moravskoslezský kraj je známý spíše jako průmyslová než turistická oblast.

Příležitosti

- Budování image okresu, zvýšení propagace především na unikátní atraktivitu (automobily Tatra, Vagonářské muzeum ve Studénce, kloboučnictví, regionální specialita – Štramberské uši),
- propagace okresu jako celku, propojení kulturních památek,
- turistické trasy s cílem u památek, které jsou jinak nevyužity,
- pořádání kulturních akcí a programů pro turisty v areálech hradů a zámků a dalších kulturních památek,
- rozvoj doprovodných služeb,
- kombinace cestovního ruchu za kulturně historickými a přírodními atraktivitami (CHKO Beskydy),
- rozvoj venkovské turistiky (využití menších penzionů, chatových osad).

Hrozby

- Konkurence okolních oblastí (Valašsko, Ostravsko),
- špatná smogová situace, znečištěné životního prostředí,
- nedostatečná propagace, malé podvědomí o atraktivitách okresu Nový Jičín.

5. 2. 1 Výsledky SWOT analýzy

Okres Nový Jičín má v kulturně historické oblasti turistům co nabízet. Vyskytují se zde potřebné atraktivita a také nezbytná infrastruktura. K rozvoji cestovního ruchu přispívá rovněž dostatečný lidský kapitál a podpora úřadů jak Moravskoslezského kraje, tak i jednotlivých obcí.

Problémem pro větší rozvoj cestovního ruchu může být nedostatečná atraktivita regionu pro turisty, kteří dávají přednost známějším turistickým destinacím. Záporným faktorem je i špatná podpora památek především v malých obcích. I když se v těchto obcích nachází zajímavé kulturní památky, neexistuje zde téměř žádná doprovodná infrastruktura, v těchto obcích jsou minimální stravovací možnosti, kvalita silnic je nedostatečná. Mimo to obce málo propagují své atraktivita.

Šancí, jak bojovat proti těmto slabým stránkám okresu Nový Jičín, může být zkvalitnění propagace okresu jako celku. Spolupráce jednotlivých subjektů cestovního ruchu v celém okrese jako jedné destinace může nalákat turisty, kterým by se cesta kvůli jedné památce nevyplatila. Příležitostí pro rozvoj turismu může být využití přírodních atraktivit jako je chráněná krajinná oblast Beskydy, Poodří atd., budování turistických tras a cyklotras a propojení aktivní turistiky v přírodě s návštěvou kulturních zajímavostí.

V okrese existuje určitý potenciál cestovního ruchu, ale tento potenciál není zcela využit. Přesto je tu řada možností jak by se dal tento potenciál zužitkovat. V posledních letech se situace zlepšuje a vznikají nové projekty na podporu památek a rozvoj cestovního ruchu.

Množství památek je rekonstruováno a vznikají zde nové expozice.

6. Závěr

Cílem této práce bylo zhodnotit kulturně historický potenciál cestovního ruchu v okrese Nový Jičín. Potenciál byl hodnocen ve čtyřech oblastech kulturního cestovního ruchu a to kulturní památky a jejich soubory, muzea a skanzeny, kulturní akce a církevní akce. Na základě Bínovy metody bodového hodnocení bylo zjištěno, že ve více než v polovině obcí okresu, konkrétně 29 obcí z 54, existuje alespoň minimální potenciál.

První část práce obsahuje úvod do problematiky cestovního ruchu. Je zde definován potenciál cestovního ruchu, především jeho kulturně historická složka, dělení kulturních památek a organizace působící v oblasti cestovního ruchu a kultury, které o tyto památky pečují.

Následně jsou v práci charakterizovány konkrétní památky a soubory památek v okrese Nový Jičín. Jde především o nejvýznamnější památky jako jsou národní kulturní památky, které jsou v okrese tři, v Hodslavicích, Fulneku a Kopřivnici, dále potom městské památkové rezervace, městské památkové zóny, hrady, zámky, církevní památky, technické památky, muzea a další.

V samotné části hodnocení potenciálu byly tyto památky rozděleny podle úrovně významu pro cestovní ruch. Stejně byla rozdělena i muzea a také kulturní a církevní akce, jež se v okrese konají. Pro každou složku potenciálu, byl stanoven určitý počet bodů, stupňovaný podle významu. Jestliže se v obci nachází nějaká atraktivita, byly obci přiřazeny body. Obce, ve kterých se nenacházejí žádné atraktivity, byly zařazeny do zóny bez potenciálu. Ostatní obce byly podle výše dosažených bodů rozděleny do čtyř zón výskytu potenciálu, základní, zvýšené, vysoké a velmi vysoké. Nejlépe byla ohodnocena města Kopřivnice, Nový Jičín a Štramberk, která se všechna nacházejí v zóně velmi vysokého potenciálu. Dobře byly hodnoceny obce Příbor, Hodslavice, Fulnek a Frenštát pod Radhoštěm, které jsou sice v zóně vysokého potenciálu, ale blíží se hranici velmi vysokého potenciálu. Bez potenciálu jsou převážně malé obce, s méně než 2000 obyvateli, naopak potenciál se nachází spíše ve větších obcích. Ve většině měst s výjimkou Oder a Studénky existuje potenciál alespoň na úrovni vysoké zóny.

Na základě SWOT analýzy jsou uvedeny silné a slabé stránky kulturně historického cestovního ruchu. Je zde analyzován stav cestovního ruchu v okresu Nový Jičín a možnosti kde by se dal existující potenciál dále rozvíjet a naopak hrozby které tomuto rozvoji brání.

Přestože v okrese Nový Jičín existují překážky pro rozvoj cestovního ruchu, hlavně preference turistů, kteří dávají přednost více atraktivnějším turistickým oblastem a také ne příliš dobrý stav a nedostatečné využití památek, je zde možnost cestovní ruch i nadále rozvíjet. K tomu je ovšem nutná aktivní propagace okresu a jeho atraktivit a také péče o památky a jejich zatraktivnění pro turisty.

Tato práce dokazuje, že v okrese Nový Jičín kulturně historický potenciál existuje. Existence potenciálu ovšem automaticky nezaručuje existenci cestovního ruchu. Na jeho rozvoji se musí podílet organizace a podniky ať už soukromého nebo veřejného sektoru. I když v okrese Nový Jičín cestovní ruch existuje, je zde možnost ho i nadále více rozvíjet, protože veškerý potenciál okresu není plně využit.

Seznam použité literatury

Knižní zdroje

- [1] GAVENDOVÁ, Marcela, Marta KOUBOVÁ a Pavla LEVÁ. *Kulturní památky okresu Nový Jičín: Seznam nemovitých kulturních památek*. Nový Jičín: Okresní úřad, 1996. ISBN 80-85034-14-X.
- [2] HEŘMANOVÁ, Eva a Pavel CHROMNÝ. *Kulturní regiony a geografie kultury: kulturní realie a kultura v regionech Česka*. 1. vyd. Praha: ASPI Publishing, 2009. ISBN 978-807357-339-3.
- [3] HESKOVÁ, Marie. *Cestovní ruch: pro vyšší odborné školy a vysoké školy*. 1. vyd. Praha: Fortuna, 2006. ISBN 80-7168-948-3.
- [4] HRÁDEK, Mojmir. *Městské památkové rezervace*. 1. vyd. Praha: Olympia, 2000. ISBN 80-7033-657-9.
- [5] JOHNOVÁ, Radka. *Marketing kulturního dědictví a umění: [art marketing v praxi]*. 1. vyd. Praha: Grada, 2008. ISBN 978-80-247-2724-0.
- [6] MARTÍNEK, Jiří. *Rodné domy v Čechách, na Moravě, ve Slezsku*. 1. vyd. Praha: Olympia, 2010. ISBN 978-80-7376-202-5.
- [7] NOVOTNÁ, Daniela. *Technické památky v Čechách, na Moravě, ve Slezsku*. 1. vyd. Praha: Olympia, 2004. ISBN 80-7033-831-8.
- [8] PLAČEK, Miroslav. *Hrady a zámky na Moravě a ve Slezsku*. 2. vyd. Praha: Libri, 1999. ISBN 80-85983-72-9.
- [9] PRCHLÍK, Zdeněk, František PŘEUČIL a Zdeněk THORMA. *Zříceniny hradů výšinných, skalních, vodních*. 1. vyd. Praha: Olympia, 1998. ISBN 80-7033-491-6.
- [10] ZELENKA, Josef a Martina PÁSKOVÁ. *Výkladový slovník cestovního ruchu*. 2. přeprac. a dopl. vyd. Praha: Linde, 2012. ISBN 978-80-7201-880-2.

Elektronické dokumenty a ostatní

- [11] *artlexikon.cz* [online]. [cit. 2014-02-22]. Muzeum. Dostupné z WWW: <http://artslexikon.cz/index.php/Muzeum>
- [12] *artlexikon.cz* [online]. [cit. 2014-02-22]. Památka industriální. Dostupné z WWW: http://artslexikon.cz/index.php/Pam%C3%A1tka_industri%C3%A1ln%C3%AD
- [13] *artlexikon.cz* [online]. [cit. 2014-02-21]. Památka profánní. Dostupné z WWW: http://artslexikon.cz/index.php/Pam%C3%A1tka_prof%C3%A1nn%C3%AD
- [14] *artlexikon.cz* [online]. [cit. 2014-02-17]. Potenciál kulturně historický. Dostupné z WWW: http://artslexikon.cz/index.php/Potenci%C3%A1l_kulturn%C4%9B_historick%C3%BD
- [15] *artlexikon.cz* [online]. [cit. 2014-02-21]. Stavba církevní. Dostupné z WWW: http://artslexikon.cz/index.php/Stavba_c%C3%ADrkevn%C3%AD
- [16] *czechtourism.cz* [online]. [cit. 2014-02-22]. Základní informace. Dostupné z WWW: <http://www.czechtourism.cz/o-czechtourism/zakladni-informace/>
- [17] *frenstatpr.cz* [online]. [cit. 2014-02-26]. Základní informace. Dostupné z WWW: http://www.frenstatpr.cz/vismo/dokumenty2.asp?id_org=100493&id=1046&p1=1125
- [18] *hrady.cz* [online]. [cit. 2014-02-27]. Sedlnice. Dostupné z WWW: <http://www.hrady.cz/?OID=2879>
- [19] *hrady.cz* [online]. [cit. 2014-02-27]. Slatina. Dostupné z WWW: <http://www.hrady.cz/?OID=2870>
- [20] *icbilovec.cz* [online]. [cit. 2014-02-26]. Památky. Dostupné z WWW: <http://www.icbilovec.cz/cz/8/pamatky>
- [21] *ic-fulnek.cz* [online]. [cit. 2014-02-27]. Základní informace. Dostupné z WWW: http://www.ic-fulnek.cz/vismo/dokumenty2.asp?id_org=200101&id=1235&p1=1166

- [22] *is.muni.cz* [online]. [cit. 2014-03-10]. Hodnocení potenciálu cestovního ruchu ve vybraném regionu. Dostupné z WWW: <https://is.muni.cz/th/76110/esf_m/Hodnoceni_potencialu_cestovniho_ruchu_ve_vybranem_regionu.pdf>
- [23] *managementmania.com* [online]. [cit. 2014-02-20]. SWOT analýza. Dostupné z WWW: <<https://managementmania.com/cs/swot-analyza>>
- [24] *místopisy.cz* [online]. [cit. 2014-02-23]. Fulnek – památky a turistické zajímavosti. Dostupné z WWW: <http://www.mistopisy.cz/pamatky_fulnek_10189.html>
- [25] *mkcr.cz* [online]. [cit. 2014-02-22]. Činnost odboru památkové péče. Dostupné z WWW: <<http://www.mkcr.cz/scripts/detail.php?id=427>>
- [26] *mkcr.cz* [online]. [cit. 2014-02-22]. Působnost ministerstva. Dostupné z WWW: <<http://www.mkcr.cz/scripts/detail.php?id=36>>
- [27] *mmr.cz* [online]. [cit. 2014-02-22]. Ministerstvo. Dostupné z WWW: <<http://www.mmr.cz/cs/Ministerstvo/Ministerstvo>>
- [28] *monument.npu.cz* [online]. [cit. 2014-03-03]. Ústřední seznam kulturních památek ČR. Dostupné z WWW: <<http://monumnet.npu.cz/monumnet.php>>
- [29] *muzeumnj.cz* [online]. [cit. 2014-02-28]. Muzea a památníky ve správě Muzea Novojičínska. Dostupné z WWW: <<http://www.muzeumnj.cz/muzea-a-pamatniky/>>
- [30] *npu.cz* [online]. [cit. 2014-02-21]. Národní kulturní památky. Dostupné z WWW: <<http://www.npu.cz/pro-odborniky/pamatky-a-pamatkova-pece/pamatkovy-fond/narodnikulturni-pamatky/>>
- [31] *npu.cz* [online]. [cit. 2014-02-21]. Památkově chráněná území – památkové rezervace, památkové zóny, ochranná pásma. Dostupné z WWW: <<http://www.npu.cz/proodborniky/pamatky-a-pamatkova-pece/pamatkovy-fond/pamatkove-chranena-uzemi/>>
- [32] *npu.cz* [online]. [cit. 2014-02-22]. Pracoviště Národního památkového ústavu. Dostupné z WWW: <<http://www.npu.cz/pro-odborniky/pracoviste-npu/>>

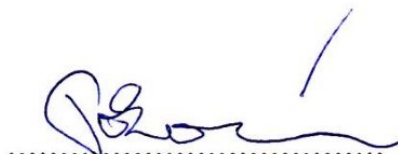
- [33] *npu.cz* [online]. [cit. 2014-02-22]. ÚOP v Ostravě. Dostupné z WWW: <<http://www.npu.cz/uop-os/>>
- [34] *odry.cz* [online]. [cit. 2014-02-27]. Historie města. Dostupné z WWW: <<http://www.odry.cz/historie-mesta/d-419538/p1=34150>>
- [35] *parostroj.net* [online]. [cit. 2014-02-25]. Motorové vozy řady M290.0. Dostupné z WWW: <<http://parostroj.net/vozidla/M290/M290.htm>>
- [36] *uur.cz* [online]. [cit. 2014-03-10]. Hodnocení potenciálu cestovního ruchu v obcích České republiky. Dostupné z WWW: <<http://www.uur.cz/images/publikace/uur/2002/200201/01.pdf>>
- [37] *verejna-sprava.kr-moravskoslezsky.cz* [online]. [cit. 2014-02-22]. Odborné informace. Dostupné z WWW: <http://verejna-sprava.kr-moravskoslezsky.cz/cr_odborne_info.html>
- [38] *vlacky.webgarden.cz* [online]. [cit. 2014-02-25]. M290.0 Slovenská strela. Dostupné z WWW: <<http://vlacky.webgarden.cz/rubriky/motoraky/m290-0-slovenska-strela>>

Prohlášení o využití výsledků bakalářské práce

Prohlašuji, že

- jsem byla seznámena s tím, že na mou bakalářskou práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000 Sb. – autorský zákon, zejména § 35 – užití díla v rámci občanských a náboženských obřadů, v rámci školních představení a užití díla školního a § 60 – školní dílo;
- beru na vědomí, že Vysoká škola báňská – Technická univerzita Ostrava (dále jen VŠB- TUO) má právo nevýdělečně, ke své vnitřní potřebě, bakalářskou práci užít (§ 35 odst. 3);
- souhlasím s tím, že bakalářská práce bude v elektronické podobě archivována v Ústřední knihovně VŠB-TUO a jeden výtisk bude uložen u vedoucího bakalářské práce. Souhlasím s tím, že bibliografické údaje o bakalářské práci budou zveřejněny v informačním systému VŠB-TUO;
- bylo sjednáno, že s VŠB-TUO, v případě zájmu z její strany, uzavřu licenční smlouvu s oprávněním užít dílo v rozsahu § 12 odst. 4 autorského zákona;
- bylo sjednáno, že užít své dílo, bakalářskou práci, nebo poskytnout licenci k jejímu využití mohu jen se souhlasem VŠB-TUO, která je oprávněna v takovém případě ode mne požadovat přiměřený příspěvek na úhradu nákladů, které byly VŠB-TUO na vytvoření díla vynaloženy (až do jejich skutečné výše).

V Uherském Hradišti dne 9. 5. 2014

.....
Kateřina Pokorná

Seznam příloh

Příloha č. 1 Struktura potenciálu cestovního ruchu

Příloha č. 1 Struktura potenciálu cestovního ruchu

Složka potenciálu cestovního ruchu	Počet bodů pro kladný stupeň lokalizačních podmínek		
	1	2	3
Přírodní pozoruhodnosti	10	20	45
Vhodnost krajiny pro pěší a horskou turistiku	5	10	15
Vhodnost krajiny pro cykloturistiku	10	15	20
Vhodnost krajiny pro sjezdové zimní sporty	7	15	30
Vhodnost krajiny pro lyžařskou turistiku	3	7	10
Vhodnost krajiny pro rekreaci u vody	10	20	40
Vhodnost krajiny pro rekreaci typu lesy / hory	7	13	20
Vhodnost krajiny pro venkovskou turistiku	3	7	10
Vhodnost krajiny pro vodní turistiku	3	7	15
Vhodnost krajiny pro horolezectví	2		
Vhodnost krajiny pro závěsné létání	2		
Vhodnost krajiny pro sportovní myslivost	2		
Vhodnost krajiny pro sportovní rybolov	2		
Vhodnost krajiny pro pozorování ptáků	1		
Kulturně historické památky a soubory	10	25	50
Skanzeny a muzea	5	15	35
Lázeňská funkce	5	15	35
Kongresy a konference	2	10	20
Kulturní akce	10	20	40
Sportovní akce	2	7	20
Církevní akce	2	4	10
Veletrhy a tématické trhy	5	20	40
Místní produkty	5	10	25
Příhraniční specifika	2	5	10

Zdroj: BÍNA, Jan. *Hodnocení potenciálu cestovního ruchu v obcích České republiky*.

Urbanismus a územní rozvoj. 2002, roč. 5, č.1, str. 3

